

I N T E R J Ú

Szabó Csaba

Az integritás a hatékony közigazgatási rendszer sarokköve

Interjú Dargay Eszterrel, a Belügyminisztérium szabályozási és koordinációs helyettes államtitkárával

**Integrity is the cornerstone
of an efficient public administration system**

**Interview with Eszter Dargay, Deputy State Secretary for Regulation
and Coordination of the Ministry of Interior**

*„Úgy tanítottak, hogy minden veszély ellen van fegyver.
S a leghatalmasabb a jog és a lelkiismeret.”*

Márai Sándor: A kassai polgárok

Absztrakt

Nemzetközi viszonylatban számos meghatározás létezik a közszféra integritására. Az ENSZ Közigazgatási Szakértői Bizottsága az integritást a köztisztviselők megbízhatóságával köti össze, amely segít feladataik hatékony végrehajtásában. A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) a közszféra integritását úgy definiálja, mint az *„értékek, elvek és normák alkalmazása a közszféra szervezeteinek mindennapi működésében”* (URL1). A korrupció elleni küzdelemre adott hagyományos válaszok, amelyek több jogszabály megalkotására, a túlságosan merev megfelelési rendszerekre és a szigorúbb végrehajtásra épülnek, korlátozott hatékonyságúak. Ahogy az interjú címében is megfogalmazásra került: az integritás a hatékony közigazgatási rendszer sarokköve. Márai Sándor gondolatait továbbfűzve, így lehet biztosítani, hogy az integritás a jog és a lelkiismeret mellett a harmadik legerősebb fegyverré váljon a korrupció elleni küzdelemben.

Dargay Eszterrel, a Belügyminisztérium szabályozási és koordinációs helyettes államtitkárával elsősorban a korrupció elleni fellépés minisztériumi koordinációjáról, az integritásmenedzsment fejlesztéséről, valamint az elmúlt évek sikereiről beszélgettünk, valamint a jövőbeni kihívásokról kérdeztük az integritási szakterület vonatkozásában.

Államtitkár asszonnyal Szabó Csaba, a Belügyi Szemle felelős szerkesztője, s egyben a Belügyminisztérium integritás tanácsadója beszélgett.

Kulcsszavak: integritás, interjú, korrupció, Belügyminisztérium

Abstract

There are many definitions internationally for integrity of the public sector. The United Nations Committee of Experts on Public Administration (CEPA) connects integrity with reliability of public servants, which can help them in effective fulfilment of tasks. The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) defines the integrity of the public sector as *„application of values, principles and norms in everyday operation of the organisations of the public sector”* (URL1). The traditional answers in the fight against corruption, which are based on creation of several laws, on to rigid compliance systems and on stricter enforcement, have only limited efficiency. As it was formed in the title of the interview: integrity is the cornerstone of an efficient public administration system. Considering the thoughts of Márai, in this way can be ensured, that integrity can become, beside law and conscience, the third strong weapon in the fight against corruption.

With Eszter Dargay, Deputy State Secretary for Regulation and Coordination of the Ministry of Interior, first of all we talked about the ministry's coordination in the fight against corruption, about development of integrity management and about successes of the past years, and further we asked her about future challenges on the special field of integrity.

She was interviewed by Csaba Szabó, managing editor of *Belügyi Szemle* and integrity advisor of the Ministry of Interior.

Keywords: integrity, interview, corruption, Ministry of Interior

A kormányzati szerkezeti átalakítások következtében a korrupció elleni fellépés koordinációja 2014-ben a Belügyminisztériumhoz került. Mit tart fontosnak elmondani a feladatról és annak előzményeiről?

A korrupcióellenes tevékenységgel kapcsolatos kormányzati feladatok összehangolása 2014-ben került a belügyminiszter feladatkörébe. A feladat annyiban új volt, hogy illetően megfogalmazásban korábban még nem került meghatározásra, tehát nem arról volt szó, hogy van egy jól körülírt szakpolitikai feladat, amely a szerkezetátalakítás eredményeként egyik tárcától egy másikhoz kerül.

Mindennek ellenére a tevékenység korántsem előzmény nélküli, hiszen a feladatot az egyes szakpolitikák szintjén a tárcavezetők addig is ellátták. Az más kérdés, hogy a korrupciómegelőzés horizontális, szakpolitikákon átívelő elvárása külön koordinátori feladatokkal rendelkező szerv „vigyázó és támogató” tevékenysége nélkül volt érvényesítendő.

Ami a feladat „történeti” oldalát illeti: a kormány 2012-ben hagyta jóvá a közigazgatás két évre szóló korrupciómegelőzési programját. A stratégiában foglalt célkitűzések és feladatok már akkor egyértelművé tették, hogy szükséges lesz a tevékenységek összehangolására kijelölni egy felelőst. Ebből a szempontból tehát a feladat 2014-ben történő megjelenítése teljes mértékben egy szerves folyamat eredménye volt.

A belügyminiszter – számos rendészeti feladatai mellett – tradicionálisan a büncselekmények megelőzéséért is felelős. Ha a korrupcióellenes és korrupciómegelőzési feladatokat a büncselekményi oldalról vizsgáljuk, akkor ez a feladatkör a bűnmegelőzési tevékenység egy részterülete. Azonban korántsem csupán erről van szó. Azáltal, hogy az integritásszemlélet meghonosodott a közigazgatási szakmai köztudatban, és 2013 óta az integritásirányítási feladatoknak már jogszabályi kerete is van, egy intézményesített korrupciómegelőzési mechanizmus felé vettük az irányt. Az integritásmenedzsment azonban

nem csak a korrupciómegelőzés eszköze, de erről itt és most nem az én tisztem beszélni, hiszen a Belügyi Szemle jelen kiadványának tanulmányai éppen ezt hivatottak bemutatni.

A feladatot a Belügyminisztérium a Nemzeti Védelmi Szolgálat közreműködésével látja el. Hogyan jellemezné a közös munkát?

Igen, a feladatok ellátásában a Nemzeti Védelmi Szolgálat (NVSZ) működik közre, ami azt is jelenti, hogy az egyes tevékenységek végrehajtása szempontjából a fő letéteményes.

Az integritásszemlélet bemutatásakor hagyományosan a megelőzés és elfojtás/megtorlás párosának ellentéteiből indulunk ki. Ez utóbbit – álláspontom szerint nem feltétlenül helyesen – szokás rendészeti gondolkodásmódként is definiálni. Az előbbi kontextusban ezt a rendészeti megközelítést egyes álláspontok a megvalósult szabályszegések miatti felelősségre vonással, míg a megelőző szemléletet az integritásalapú gondolkodással azonosítják. Ebből kifolyólag úgy tűnhet, mintha a rendészeti nézőpont és az integritási megközelítés között lenne valamiféle mélyen gyökerező ellentét. Én nem így gondolom. A magyar közszolgálatban a rendészeti terület mindig is élen járt azzal, hogy a személyi állományának feddhetetlenségére megkülönböztetett figyelmet szán. Az, hogy a közszférában elsők között ezen a területen születtek etikai kódexek, illetve az állományba kerülés és maradás feltétele, a törvényben is definiált „kifogástalan életvitel” többek között ékes bizonyítéka annak, hogy a rendvédelmi szervek integritáskultúrája nagy múlttal rendelkezik. Márpedig, ha ez így van, úgy a szűk értelemben vett rendészeti feladatok ellátása során felhalmozódó tapasztalatok mellett van a legjobb helye az integritásmenedzsmenti teendők koordinációjának. A Nemzeti Védelmi Szolgálat szervezetén belül ezek egymást kölcsönösen erősítő módon összpontosulnak.

Az interjú mottójául is választott idézetre utalva tehát a két szemlélet között nem szembenállást, hanem egymást jóval inkább kiegészítő viszonyt érzek.

Véleménye szerint az elmúlt évek tapasztalatai alapján milyen fejlesztések szükségesek az integritásirányítási rendszerben?

Az integritásmenedzsment fő célkitűzései a szervezet hatékonyságának a növelése, a szabályszegések megelőzése, a szabályszerű és etikus működés támogatása. Mindezt csak úgy lehet megvalósítani, ha az integritásirányítás eszközei a szervezet folyamataiba szervesen beépülnek, mintegy maguktól értetődővé válnak. Ez a vezetőkön múlik, ahhoz viszont, hogy a vezetők ebben partnerek

legyenek az is kell, hogy lássák: mindez a vezetői feladataikhoz kézzelfogható segítséget nyújt.

Miután a kormányzati összehangolás feladatköre a Belügyminisztériumban van, ebből arra is következtethetünk, hogy a BM belső, szervezeten belüli integritás-irányítási rendszere is megkülönböztetett helyzetben van. Igaz ez?

A jogszabályi kötelezésnek megfelelően a Belügyminisztériumban is kijelölésre került integritás tanácsadó. Jelenleg osztott munkakörben két kolléga is ellátja a feladatot: egyikőjük hivatásos állományban van, míg a másik kollégánő kormánytisztviselő. A feladatellátás során kiváló – az irányító-irányított szerepkörön túlmutató – együttműködés alakult ki a Nemzeti Védelmi Szolgálattal, amely a tárcán belüli képzési és módszertani feladatokban is megmutatkozik.

Mi az a siker, amelyet az elmúlt években különösen fontosnak tart a Belügyminisztérium integritási területén?

Az éves integritási intézkedési terv keretében évek óta egy kérdőívvel keressük meg a minisztérium állományát. Az anonim kérdőív célja, hogy feltérképezzük a kollégák véleményét a munkavégzés szakmai és személyi jellemzőiről és körülményeiről. Ennek révén a kollégáktól közvetlen és hiteles információkat kapunk, melyek a tanácsadók általi alapos kiértékelést követően a vezetőknek visszajelzést jelentenek.

Az NVSZ-szel való együttműködés eredményeként az idei évben az integrált kockázatkezelési rendszerrel kapcsolatos ismeretek elsajátítása érdekében képzési sorozat is zajlott. Sikerként értékelem, hogy a számos munkaköri feladat mellett ezt az eredeti tervek szerint meg tudtuk tartani, és ezen a kollégák nyitottan, konstruktívan vettek részt.

Milyen jövőbeli kihívásokra számít a területen?

Hérakleitosztól származó mondás szerint semmi sem állandó csak a változás maga. Az állami működésnek is ehhez kell alkalmazkodnia – ez önmagában nagy kihívás. Másrészt – ha a korrupciós vagy általában a szabályszegést megvalósító cselekmények elkövetőit nézzük – az emberek leleményessége határtalan. A hatékonyság növelésére hivatott integritásmenedzsmentet ez folyamatos fejlődésre készíteti. Mindennek viszont feltétele, hogy az eseményeket azok hétköznapi valójában alaposan ismerjük és elemezzük.

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *Towards a Sound Integrity Management Framework: Instruments, Processes, Structures and Conditions for Implementation*. [https://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=GOV/PGC/GF\(2009\)1&doclanguage=en](https://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=GOV/PGC/GF(2009)1&doclanguage=en)

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Szabó Cs. (2021). Az integritás a hatékony közigazgatási rendszer sarokköve. Interjú Dargay Eszterrel, a Belügyminisztérium szabályozási és koordinációs helyettes államtitkárával. *Belügyi Szemle*, 69(11), 2043-2048. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.11.10>